

Οι Νεάντερταλ εξαφανίστηκαν λόγω... μεγάλων ματιών

Γα

«ξαδέλφια» μας, οι Νεάντερταλ, αν και είχαν περίπου ίδιο μέγεθος εγκεφάλου, εξαφανίστηκαν επειδή είχαν πολύ μεγαλύτερα μάτια από τους προγόνους μας (*homo sapiens*), σύμφωνα με μια νέα πρωτότυπη θεωρία Βρετανών επιστημόνων.

Οι ερευνητές υποστηρίζουν ότι, χάρη στα μεγάλα μάτια τους, ναι μεν οι Νεάντερταλ έβλεπαν καλύτερα, όμως ο εγκέφαλός τους αφιέρωνε δυσανάλογα μεγάλο μέρος της λειτουργίας του για την όραση, ιδίως μέσα στο σκοτάδι, αντί να αφιερώνει αυτή την πολύτιμη εγκεφαλική ενέργεια για άλλες ανώτερου επιπέδου νοητικές και κοινωνικές διαδικασίες, αυτές ακριβώς που επέτρεψαν στους δικούς μας προγόνους να επιβιώσουν στην Ευρώπη κατά την τελευταία εποχή των πάγων.

Το πόσο έξυπνοι ήταν οι Νεάντερταλ αποτελεί αντικείμενο επιστημονικής διαμάχης εδώ και χρόνια. Αποτελούσαν ένα είδος στενά συγγενικό των ανθρώπων, μετανάστευσαν από την Αφρική και ξεκίνησαν να ζουν στην Ευρώπη πριν από περίπου 250.000 χρόνια, ενώ τα τελευταία ίχνη τους έχουν βρεθεί πριν από περίπου 28.000 χρόνια. Από μια εποχή και μετά, συνυπήρχαν με τους προγόνους των ανθρώπων, οι οποίοι ήρθαν αργότερα από την Αφρική, σε μια σχέση που είναι αμφίβολο πόσο ειρηνική υπήρξε.

Στην παγωμένη και πιο σκοτεινή Ευρώπη, οι Νεάντερταλ, σύμφωνα με τις νέες εικασίες των επιστημόνων, χρειάστηκε να εξελίξουν πιο μεγάλα και ικανά μάτια

για να βλέπουν καλύτερα από ό,τι στη φωτεινή Αφρική, όμως με το πέρασμα του χρόνου, αυτό το αρχικό πλεονέκτημα ίσως γύρισε «μπούμερανγκ» εναντίον τους.

Οι ερευνητές, με επικεφαλής τον καθηγητή Ρόμπιν Ντένμπαρ και την Εϊλουνέντ Πιρς του πανεπιστημίου της Οξφόρδης, που έκαναν τη σχετική δημοσίευση στο περιοδικό «Proceedings B» της Βασιλικής Εταιρίας επιστημών της Βρετανίας, σύμφωνα με το BBC και το «New Scientist», πιστεύουν ότι ο εγκέφαλος των *homo sapiens* αποδείχτηκε πιο ικανός να προχωρήσει σε τεχνολογικές καινοτομίες (π.χ. ανακάλυψη βελονών για το ράψιμο πιο ζεστών ρούχων), καθώς και στη δημιουργία κοινωνικών δικτύων αλληλοϋποστήριξης, που έπαιξαν καθοριστικό ρόλο για την επιβίωση των προγόνων μας, όταν η τροφή λιγόστεψε εξαιτίας των παγετώνων. Αντίθετα, οι Νεάντερταλ έπесαν θύματα της πολύ καλύτερης όρασής τους, που «έκλεβε» ενέργεια από το μυαλό τους!

Οι Βρετανοί επιστήμονες έβγαλαν αυτά τα συμπεράσματα, αφού μελέτησαν τα κρανία 13 Νεάντερταλ και 32 ανατομικά σύγχρονων ανθρώπων. Αν και δεν έχουν διασωθεί εγκέφαλοι για να μελετηθούν άμεσα, οι ερευνητές εκτίμησαν ότι οι -κατά περίπου έξι χιλιοστά- μεγαλύτερες κοιλότητες για τα μάτια στο κρανίο των Νεάντερταλ σημαίνουν πως είχαν καλύτερο οπτικό σύστημα στον εγκέφαλό τους. Κάτι ανάλογο συμβαίνει σήμερα και με τον εγκέφαλο των πιθήκων που έχουν μεγαλύτερα μάτια.

Ας ληφθεί ακόμα υπόψη ότι οι Νεάντερταλ είχαν μεγαλύτερα σώματα από τους *homo sapiens*, πράγμα που επίσης σημαίνει μεγαλύτερες απαιτήσεις εγκεφαλικής ενέργειας. Έτσι, οι ερευνητές εκτιμούν ότι αυτός ο συνδυασμός (μεγάλα μάτια και μεγάλα σώματα) απορροφούσε σημαντικό τμήμα της λειτουργίας του εγκεφάλου τους, με συνέπεια να απομένει λιγότερη εγκεφαλική ενέργεια στο μετωπιαίο φλοιό (την κατ' εξοχήν έδρα της ανώτερης και της κοινωνικής νοημοσύνης) για να αφιερωθεί σε άλλα πράγματα, ζωτικά για την επιβίωσή τους.

Ο καθηγητής Ντένμπαρ εκτιμά ότι οι Νεάντερταλ μπορούσαν να συγκροτήσουν ομάδες το πολύ έως 115 ατόμων και τα εμπορικά δίκτυά τους είχαν ακτίνα έως 48 χιλιομέτρων, έναντι ομάδων 150 ατόμων και δικτύων άνω των 300 χιλιομέτρων που δημιουργούσαν οι *homo sapiens*, άποψη με την οποία δήλωσε σύμφωνος και ο καθηγητής του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας του Λονδίνου Κρις Στρίνγκερ, παγκόσμια αυθεντία στην καταγωγή του ανθρώπου.

Άλλοι ερευνητές, όμως, όπως ο Ρόμπερτ Μπάρτον του βρετανικού πανεπιστημίου του Ντέραμ, εξέφρασαν την αμφιβολία τους κατά πόσο είναι αξιόπιστη η συσχέτιση μεγάλων ματιών και εγκεφαλικής ισχύος.

Πηγή: tvxs.gr